

Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2021. Вип. 17. С. 25–35.

2. Гуламирян І. Сім'я, яка захищає: Психологічна просвіта батьків. *Психолог*. 2020. № 9–10. С. 28–37.

3. Олексюк Н. Соціальна підтримка батьків дітей з особливими потребами як актуальна проблема. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»*. 2019. Вип. 2 (10). Ч. 2. С. 63–66.

4. Ярош Л. Чинники батьківського стресу батьків, які виховують дитину з особливими освітніми потребами. *Психологія та психосоціальні інтервенції*. 2023. Т. 2. С. 67–74.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-619-8-50>

ПСИХОЛОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМАНДИ СУПРОВОДУ

Кирилюк Ірина Миколаївна

практична психологиня,

*Старокостянтинівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 7
м. Старокостянтинів, Хмельницька область, Україна*

Актуальність проблеми. У сучасній освітній парадигмі інклюзія розглядається не лише як організаційна форма, а як процес створення інклюзивної культури. Ключовим суб'єктом цього процесу є інклюзивна команда супроводу (ІКС). Проте, за свідченням дослідників, ефективність мультидисциплінарної взаємодії часто гальмується професійними стереотипами та комунікативними деструкціями. У цьому контексті психологічна фасилітація постає як дієвий механізм оптимізації командної роботи [1, с. 9].

Сутність фасилітативного підходу в інклюзії. Психологічна фасилітація (від англ. *facilitate* – полегшувати) базується на принципах гуманістичної психології К. Роджерса. Вона передбачає створення середовища, де члени команди відчувають конгруентність, безумовне прийняття та емпатію [2, с. 133]. У роботі ІКС фасилітація зміщує акцент з адміністрування на стимулювання групової динаміки, що дозволяє кожному фахівцю максимально реалізувати свій потенціал.

Роль психолога як модератора командних процесів. Практичний психолог у складі ІКС виступає як фасилітатор, що регулює між-особистісні стосунки.

До ключових функцій фасилітатора належать:

Трансформація конфліктів: переведення суперечок щодо методів корекції у площину конструктивного обговорення [5, с. 49].

Інтеграція позицій батьків: забезпечення реальної участі родини в розробці Індивідуальної програми розвитку (ІПР), що запобігає їхній емоційній ізоляції [3, с. 4].

Процесуальна підтримка: структурування засідань команди для уникнення хаотичності та формалізму.

Вплив на ефективність супроводу. Впровадження фасилітативних технік безпосередньо корелює з якістю освітнього процесу. Завдяки фасилітації досягається синергетичний ефект, де спільне рішення команди є якіснішим за суму окремих думок фахівців. Це сприяє зниженню рівня емоційного вигорання педагогів та підвищує адаптаційні можливості дитини з особливими освітніми потребами [4, с. 327].

Висновки. Отже, психологічна фасилітація є фундаментальним чинником професійної згуртованості ІКС. Вона дозволяє подолати ієрархічні бар'єри та сформувані спільне бачення стратегії розвитку дитини, що є запорукою успішної інклюзивної практики.

Література:

1. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі : навчальний посібник. Харків : Ранок, 2019. 304 с.
2. Роджерс К. Р. Свобода вчитися. Київ : Либідь, 2005. 528 с.
3. Сак Т. В. Індивідуалізація навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі. *Дефектологія*. 2014. № 4. С. 2–5.
4. Schwarz R. *The Skilled Facilitator: A Guide for Shared Purpose and Solid Solutions*. Jossey-Bass, 2017. 496 p.
5. Suter E., et al. Role understanding and effective communication as core competencies for collaborative practice. *Journal of Interprofessional Care*. 2019. Vol. 23(1). P. 41–51.